

Τράπεζα θεμάτων Αρχές Φιλοσοφίας Β' Λυκείου

ΓΗ_Β_ΦΙΛ_0_17391

2650

ΟΜΑΔΑ Α

ΘΕΜΑ Α1

1α. Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

(μονάδες 10)

1. Οι νομιναλιστές φιλόσοφοι θεωρούν ότι οι καθολικές έννοιες δεν είναι δυνατόν να υπάρχουν κατά κανέναν τρόπο. **Σωστό**
2. Με τον Χέγκελ δίνεται έμφαση στη φιλοσοφία της ιστορίας και τονίζεται η σημασία της ιστορικής εξέλιξης στη φιλοσοφική σκέψη. **Σωστό**
3. Η λογική ως επιστήμη της ορθής σκέψης ασχολείται με τη μελέτη των έγκυρων επιχειρημάτων. **Σωστό**
4. Η μετάφραση από τη μια γλώσσα στην άλλη είναι δυνατή, επειδή δεχόμαστε ότι όλοι οι άνθρωποι μεταχειριζόμαστε περίπου τις ίδιες έννοιες και διαφοροποιούμαστε μόνο ως προς τις λέξεις. **Σωστό**
5. Για τον Αριστοτέλη, οι Ιδέες είναι πράγματα υπαρκτά, ανεξάρτητα από τον αισθητό κόσμο, αιώνια και αμετάβλητα, που μπορούμε να γνωρίσουμε μόνο με τον νου και όχι με τις αισθήσεις. **Λάθος**

1β. Να αποδώσετε το φιλοσοφικό περιεχόμενο των όρων: εμπειρισμός, μονισμός, συμπεριφορισμός.

(μονάδες 15)

εμπειρισμός Κατά τους εμπειριστές η γνώση μας για τον κόσμο προέρχεται κυρίως ή και αποκλειστικά από τις αισθήσεις. Η αφετηρία της συνίσταται στην καταχώριση, την αποτύπωση στον νου, μέσα από την αισθητηριακή αντίληψη, των «στοιχειωδών δεδομένων» του κόσμου που μας περιβάλλει.

μονισμός: Οι θεωρίες που υποστηρίζουν ότι δεν υπάρχουν δύο διαφορετικά είδη οντοτήτων και ουσιών, αλλά ένα.

συμπεριφορισμός (ή μιχεβιορισμός). Υποστηρίζει πως, όταν ισχυριζόμαστε ότι έχουμε ψυχή, νου ή πνεύμα ή ότι πιστεύουμε κάτι ή θέλουμε κάτι, δεν εννοούμε τίποτα άλλο από το ότι τείνουμε να πράξουμε κατά έναν συγκεκριμένο τρόπο. Η

Θεωρία αυτή ανάγει το πνευματικό στοιχείο στην εξωτερική συμπεριφορά ή, καλύτερα, στην τάση μας προς μια συμπεριφορική αντίδραση.

ΘΕΜΑ Α2

2α. Πώς κατανοείτε την εξής διατύπωση: «Σκοπός των πράξεών μας πρέπει να είναι η μεγαλύτερη κατά το δυνατόν ωφέλεια για τον μεγαλύτερο κατά το δυνατόν αριθμό ατόμων.»

(μονάδες 12)

Σύμφωνα με την φράση αυτή οι στόχοι των πράξεων πρέπει να είναι το όφελος και η ευτυχία όσο γίνεται περισσότερων. Τα αποτελέσματα των πράξεων πρέπει να ικανοποιούν τις ανάγκες και τις επιθυμίες της πλειονότητας. Η φράση αυτή εκφράζει την άποψη των ωφελμιστών η οποία λειτουργεί κυρίως με ποσοτικά δεδομένα, καθώς παραμερίζει τις ανάγκες των λίγων, οι οποίοι χρησιμοποιούνται ως μέσα για την επιδίωξη των στόχων.

2β. Με ποιον τρόπο οι κανόνες του δικαίου συμβάλλουν στην αρμονική ζωή των ανθρωπίνων κοινωνιών; Ποια προβλήματα, κατά τη γνώμη σας, θα αντιμετώπιζαν κοινωνίες χωρίς δίκαιο;

(μονάδες 13)

Ο άνθρωπος ως φύσει πολιτικό και κοινωνικό ον είχε ανάγκη να δημιουργήσει κοινωνία μέσα στην οποία θα μπορούσε να επικοινωνεί, να καλύπτει τις ανάγκες του, να προστατεύει την επικράτειά του και τα μέλη της κοινωνίας του. Ήδη από τις πρώτες οργανωτικές δομές και την ανάπτυξη των πρώτων μορφών κράτους, ο άνθρωπος διαμόρφωσε θεσμούς για την οργάνωση και την ευημερία των μελών των κοινωνιών και των πολιτειών. Αρχικά οι θεσμοί ήταν αρκετά αυστηροί και σκληροί, στη συνέχεια όμως διαμόρφωσαν θεσμούς που αντανακλούσαν τις βασικές ηθικές τους αντιλήψεις και καθιστούσαν δυνατή τη διακυβέρνησή τους και συστηματική την επιδίωξη των στόχων τους. Ο σημαντικότερος θεσμός είναι του δικαίου, το σύνολο των κανόνων οι οποίοι ρυθμίζουν με τρόπο υποχρεωτικό τις σχέσεις των μελών μιας οργανωμένης κοινωνίας. Επίσης οι κανόνες αυτοί ρυθμίζουν την λειτουργία της κοινωνίας και την αρμονική και δίκαιη συνύπαρξη των μελών της. Ο θεσμός του δικαίου κατοχυρώνει και διασφαλίζει τα δικαιώματα των πολιτών της, την ισονομία και την ισοπολιτεία και δεν επιτρέπει την παραβίασή τους. Οι οργανωμένες κοινωνίες με βάσει τους κανόνες του δικαίου αντιμετωπίζουν

τους εξωτερικούς κινδύνους, αξιοποιούν σωστά τους υπάρχοντες πόρους, που είναι συνήθως ανεπαρκείς και εξυπηρετούν όσο γίνεται καλύτερα τα συμφέροντα των μελών τους, αποφεύγουν τις αντιπαλότητες μεταξύ τους και προάγουν την ευημερία τους σε κάθε επίπεδο.

Η ανυπαρξία του δικαίου θα οδηγούσε σε αυθαιρεσίες και απολυταρχικές στάσεις από πλευρά της πολιτικής εξουσίας, θα παραβιάζονταν τα δικαιώματα των πολιτών, θα επικρατούσε αδικία και ανισότητα. Από την πλευρά του συνόλου θα επικρατούσε αναρχία και οχλοκρατία, καθώς θα υπήρχε ασυδοσία και δεν θα υπήρχε κανένας έλεγχος από την κρατική μηχανή.

Επιμέλεια: Μαρία Φυλακτού